

Bli med på kampanje om klimaendringer og matproduksjon!

I samarbeid med Utviklingsfondet skal vi denne våren i gang med en kampanje for å sette fokus på hvordan matproduksjonen påvirkes av klimaendringene – og hva vi kan gjøre med det. Vi håper bygdekvinnelag rundt omkring i landet har lyst til å arrangere aktiviteter om temaet klima og matproduksjon i løpet av 2019, enten i en norsk sammenheng, i forbindelse med et arrangement om Guatemala, eller i et internasjonalt perspektiv generelt. Her kan dere lese om temaet, får tips til hva dere kan gjøre, samt få informasjon om hvordan dere kan få støtte til aktivitetene deres.

Et skiftende klima truer matsikkerheten

Over hele verden opplever mennesker klimaendringenes konsekvenser. Regnet svikter når det trengs som mest. Det regner altfor mye når det ikke skal. Temperaturen stiger, plantesykdommer og skadedyr øker i omfang. Flere stormer tar med seg veier, broer og avlinger. Guatemala, hvor Norges Bygdekvinnelag samarbeider med Utviklingsfondet om å styrke kvinners kår, er et av landene i verden som påvirkes aller mest av ekstremvær.

Vi er heller ikke forskånet for endringer hjemme i Norge. I løpet av vekstsesongene 2017 og 2018 har vi opplevd både rekordnedbør og den verste tørken på over 70 år. Å sikre at landbruket kan produsere mat selv om årstidene og dyrkingssesongene ikke følger sitt vanlige mønster er tvingende nødvendig, for både Guatemala, Norge og resten av verden.

Landbruket må tilpasses

Heldigvis finnes det grep vi kan ta. Eksempler på tilpasningstiltak kan være sikring av broer og veier mot flom. Sortsutvikling og matplanter tilpasset ustabil vær, vanningsanlegg og bedre værvarsling er andre eksempler. Lokalsamfunn trenger tilgang til informasjon om hva som skjer med klimaet, hvordan de blir rammet og hvordan de kan forberede seg best mulig. For fattige småbønder i utviklingsland vil økt kunnskap om bærekraftige landbruksteknikker og hjelp til å organisere seg i kooperativer og samvirker gjøre at de kan stå bedre rustet i møte med både ekstremvær og andre kriser. Viktigheten av organisering kjenner Norges Bygdekvinnelag godt til.

I Norge må vi blant annet sikre tilstrekkelig infrastruktur for å håndtere økende nedbørsmengder, og sette viktigheten av beredskap på dagsorden. Det vil også måtte gjøres tilpasninger i driftsmåter og utvikling av nye sorter, både for å håndtere nye skadedyr og sykdommer, og endringer i temperatur, nedbørsmengde og vekstsesong.

Støtte til gjennomføring av aktiviteter i ditt lokallag

Lokallag kan søke Utviklingsfondet økonomisk støtte for gjennomføring av aktiviteter – opp til 3000 kr per arrangement. Disse midlene må søkes om til Utviklingsfondet på forhånd.

Dere får også tilgang til mye nyttig materiell dere kan bruke i forbindelse med aktivitetene deres. Dette vil gjøre det enklere å gjennomføre arrangementer selv uten noen forkunnskaper. På Bygdekvinnelagets nettsider under «Organisasjonsdokumenter» kan dere snart finne mal til foredrag som dere kan holde selv, og tips på ressurspersoner som kan inviteres utenfra. Dersom dere vil ha mer informasjon kan dere kontakte prosjektleder Anna Karlsson i Utviklingsfondet eller Mari Gjengedal i Norges Bygdekvinnelag. Kontaktopplysninger finner du nederst på neste side.

Sammen håper vi å engasjere flere i kampen for å sikre at alle lokalsamfunn har mulighet å tilpasse seg klimaendringene – både de som kommer og de som allerede har kommet. Vi håper dere vil være med!

Forslag til aktiviteter

Temakveld: Såfrø

Helt siden jordbrukets opprinnelse har bønder tatt vare på og videreutviklet et enormt mangfold av matplanter. Dette mangfoldet er grunnlaget for all matproduksjon, og en forutsetning for landbrukets evne til å tilpasse seg klimaendringene. En stor del av dette mangfoldet har nå gått tapt. I Guatemala bevarer og utveksler småbønder lokale frøsorter, og driver videreforedling for å bevare det biologiske mangfoldet og sikre motstandsdyktige matplanter. Gjennom Utviklingsfondets frøbanker får familier tilgang til såfrø av lokale arter som står i fare for å bli utryddet, et trygt oppbevaringssted og en mulighet å låne såfrø dersom en avling skulle gå tapt. En temakveld om frø og mangfold i landbruket kan knyttes opp til årets råvareaksjon, som handler om bygg. Bygg er tradisjonsrikt korn som vi har gode forutsetninger for å produsere mer av i Norge, spesielt matbygg. Presentasjonen kan dere holde selv, og dere kan også invitere andre relevante personer til å holde en innledning. Mal til en presentasjon med et enkelt manus samt forslag til foredragsholdere vil finnes på Bygdekvinnelagets organisasjonssider på nett.

Inviter til quiz eller vis filmen «Thank You For The Rain»

Inviter til en sosial kveld med quiz om temaet «Lær om vær» eller «Bygdequiz – Guatemala edition»! Lag egne spørsmål eller finn forslag på Bygdekvinnelagets organisasjonssider. Eller vis den prisbelønte dokumentaren «Thank You for The Rain». Filmen handler om Kisilu Musya, en småbonde fra Kenya som kjemper en daglig kamp for å bekjempe klimaendringene – og tilpasse seg dem. Filmen tar opp en rekke spørsmål, slik som klimarettferdighet, urbanisering, likestilling og utdanning, organisering og internasjonal politikk. Samtidig er den et sterkt portrett av en familie og en kjærlighetsfull familiefar. Filmen engasjerer, og gir både håp og inspirasjon til de som ser den.

Fellesarrangement: Klimaarbeid på tvers av landegrensar

Når regnet uteblir eller flommen kommer, er det bøndene som merker det først og hardest. Men over hele verden jobber mennesker med å bekjempe klimaendringene og tilpasse seg effektene av dem. Klimatilpasning står sentralt i samarbeidet mellom Norges Bygdekvinnelag og Utviklingsfondet i Guatemala. Et annet land hvor bøndene jobber for å tilpasse seg er Malawi. I Malawi har Utviklingsfondet et lignende samarbeid sammen med Norges Bondelag og Norges Bygdeungdomslag. Ta kontakt med det lokale Bondelaget og Bygdeungdomslaget og hør om de ønsker å holde et felles arrangement om arbeidet som gjøres i hhv Guatemala, Malawi og Norge. Mal til en presentasjon om Guatemala med manus finnes på Bygdekvinnelagets organisasjonssider på nett.

Ansvarlige for kampanjen er Anna Karlsson i Utviklingsfondet sammen med Mari Gjengedal i Norges Bygdekvinnelag. Hvis du eller ditt lokallag ønsker å få mer informasjon, ta kontakt med Anna eller Mari!

Anna Karlsson
E-post: anna@utviklingsfondet.no
Tlf: 46 37 42 92

Mari Gjengedal
E-post: mari.gjengedal@bygdekvinnelaget.no
Tlf. 97 04 56 83